

langt nede som mange er tilbøyelig til å tro. Enno kan den tyske hær berede sine motstandere adskillige overraskelser.

Av betydelig interesse er den melding som er sendt ut fra London om at den tyske øverstkommanderende på sydfronten, von Rundsted, har sendt Hitler et brev der han uttaler sin forbauselse over at ikke Hitler trekker seg tilbake og overlater til det tyske folk å forhandle om fred. Er det kommet så langt at en tysk militær leder sier fra på denne måte, så kan en vente at Hitler snart vil bli tvunget til å trekke seg tilbake. En må nemlig rekne meg at denne oppfatning også deles av andre militære personer, ellers hadde von Rundsted sikkert allerede vært likvidert.

Det er også kommet en, riktignok ubekreftet, melding om at von Keitel har vært i Madrid og Lissabon.

Fra Italia meldes: Patruljevirk-somhet. Over Tyskland delvis sterke allierte flyangrep.

Balkan: Partisantroppene tilfører tyskerne betydelige tap.

Danmark: Sabotasjehandlingene fortsetter. Tyskerne tilføres betydelig skade på materiell, transport-vesen og folk.

I Frankrike: Stigende uro, utvidet sabotasjevirksomhet. Tyske militære nektes permisjon etter mørkets frembrudd. Petain har meldt seg til roklubben. Han fikk fenderhyre på den langfart de franske nasister no må begi seg ut på.

BADOGGIO er meget tilfrets med utviklingen i Italia. Han skal «gå av» når vestmaktene har besatt Rom og har i den anledning bedt om at hans embetsbolig i Abbis Abeba skal være ferdig ominnredet innen utgangen av 1945.

SKABO —

Vi vil rette en advarsel til ingeniør Haugerud ved Skabo jernbanevognfabrikk. Han presser arbeiderne til å yte alt hva de kan prestere for å tjene den tyske krigsmakt. Han har også følge av en del arbeidere som tar all den overtid de kan få. Stopp dette før det blir for sent.

HUMANITET —

G. H. S. T. skriv i en leidar om det veksende skriket i mange svenske krinsar om humanitet mot tyskarane etter kvart som det lider mot enden: «Dei som sjelv har sloppe unda har ingen rett til å koma med formaningar. Det ville ikkje vera ønskeleg at eit folk får lov å fara fram som det tyske har gjort utan at det forer til konsekvensar. Det må brennast inn i medvettet at det ikkje går å fara fram som Gestapos hordar har gjort utan at dei skyldiga får stå til ansvar for sine gjerningar. Etterrekningane kjem til å bli forferdelege. Propagandaforsøk å skremme med dette viser berre at redsla har gripe dei som kjenner seg medskyldige. På den måten er dei nya propagandatona lærerike».

FOR NORGE —

På ein folkefest nyleg i Södermanland framførde ein russisk dansarring russiske folkedansar og ga russisk folkemusikk for eit veldig publikum. Det var russarar frå eit interneringslager for russiska fangar som har teke seg over til Sverige frå Norge, Finland osv. Russarane hadde lova å medverke på det vilkåret at inn-tekta gjekk til Norge.

FRIHETEN

Nr. 39 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

VEIEN TIL LIVET —

Nyhetene er hørt. Radion slått av. To slitte bondekoner sitter med foldete hender og prater om krigen. «Det er på tid det vert gjort noko no. Tyskjen får gjera nett det han vil, fengsler og dreper ein etter ein», kommer det fra den ene. «Det er no best for oss at der ingentiug vert. Det er vel det dei meiner i London og. Dei vil spare landet, og du som er mor vil no vel ikkje at sønene dine skal offrast i krigen», sier den andre. Svaret kommer lognt og rolig: «Dei er like blanke tårer til ei mor i Ukraina og Jugoslavia som dine og mine».

To gamle koner i like kår; med to vidt forskjellige syn. Begge representerer strømninger i folket vårt i dag. Begge kjenner krigens grufulle redsler tyngende. Forskjellen er at den ene bare ser uhyggen for seg og sine, viker unna og kapitulere overfor vanskene. Den andre føler solidariteten i kampen, øyner framtia gjen-nom redslene. Hun er sterkest, fordi hun hører kampen og framtia til. Den som ser framover og vet veien bærer byrda lettere enn den som hverken har mål eller mål.

De representerer begge karaktertrekk i vårt folks ansikt. Den ene angsten, kapitulasjonen, gå utenommentaltitet. Den andre viljen og styrken som er runnen av mor Norges ville natur, som har gitt oss vår «mjuke hjarterot» og vårt «ville mot».

Vi elsker vårt folks ansikt slik det er. Vi kjenner det med alle dets feiler. Vi elsker det ikke mindre intenst for det. Vår kamp stimuleres av å vinne alle i kampen for friheten. Vi ser også endringene i vårt folks ansikt, og vi kjenner årsakene til endringene. Vi er sjøl med og tegner de nye trekk i vårt folks ansikt. Hvor rykkes vi ikke alle nærmere i vår kamp for å forskjønne det med kampens klare karaktertrekk?

Vi er ikke aleine som kjenner til disse karaktertrekk, disse strømninger i folket. Det gis personer og grupper som i denne skjebnetime for landet vårt spekulerer i de slette egenskaper i vårt folk, som stimulerer disse egenskaper og prøver å tilsverte, tilsvine kampens klare og reine karaktertrekk og dem som fører kampen i første linje. Det som driver disse personer til slik virksomhet er ikke interessene for land og folk og dets framt, men skitne personinteresser og profittinteresser. De støtter kapitulasjonstendensen i folkekarakteren med det formål å frata folket retten til å lære å kjenne sin egen kamp og til sjøl å bestemme sin og sitt lands framt.

Hvor stolt og vakkert trer ikke vårt granneland Danmark fram på kampens arena. En hensynsløs kamp mot undertrykkerne, i alle former som omfatter alle klasser og lag av folket. En kamp som gir oss det danske folks nye og fagre ansikt.

tid å få organisert de fagforeningene i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

den nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

Ute og heime møter vi her et folk som har funnet seg att i kampens solidaritet, der bare ett er led tråden: hensynsløs kamp mot undertrykkerne og oppreist holdning mot vanskene. Propaganda og handling er bundet sammen enhetlig for nasjonens frihetskrig. Hver sabotasje, hver aksjon mot den tyske krigemaskine gir mot til tusener til nye dådshandlinger. Et folk i vokster og kraft, skapende sin nye lyse framti.

Norge. Et jernbanetog sprenges. Mange tyske offiserer og menige blir drept. En strøm av beundring for dåden går over landet. Mer sabotasje, større maktorganer, mer våpen i kampen mot tyranniet: Tunge ansikt som er blitt misstrøstige i lang og tolsam ventetid får et lyst smil Kanskje? Hos andre melder angsten seg. Det nytter ikke, det blir ropressalier og ny terror. Det djerpe og framsynte står mot det feige og unnvikende. Vi vil hjelpe folket til å vinne over de feige og unnvikende egenskaper, og vi vil brennemerke alle dem som gjør krigens byrder tyngre å bære for folket ved å understøtte kapitulasjonstendensen. Det ansvar som ligger i offentlig tilskynding til kapitulasjonstendensen blir tungt å bære. Den oppfordrer tyskerne til terror. Det er den lina i krigspolitikken som er ansvarsløs og som setter gode nordmenns liv i fare. Viljen, fastheten og klarheten i krigspolitikken redder mange menneskeliv.

Tårene til ei mor i Tellevåg, Drammen, Ukraina eller Jugoslavia er like blanke. Det er vår vilje og vår sak, at det gjenkom disse tårer skal skimtes den framti som skal lyse for landet.

Hensynsløs kamp mot undertrykkerne og deres lakeier, målbevisst

CHRISTMAS MØLLER talte pånytt fra London 31 oktober. Han ga uttrykk for sin fulle anerkjennelse av det arbeid Det danske frihetsråd i Danmark hadde nedlagt. «Vi er alle enige om», sa han bla. «at den eneste riktige linje Danmark måtte følge, var der aktive motstandslinje». Han støttet i alle deler Frihetsrådets program og understreket særlig første punkt om at ingen partihensyn måtte eksistere. «Mange har hatt vanskelig for å venne seg til samarbeidet med kommunistene», forsatte han, «men jeg har bare de beste erfaringer fra samarbeidet med kommunistene. Nå må alle hensyn vike for effektiviteten i arbeidet. Vi har kun et stort parti i dag — Det danske anti-nasistiske parti. Og med alle midler og på alle områder må vi organisere motstanden. Danmark er praktisk med i krigen, Derfor er SABOTASJEN så VIKTIG».

Og han tilføyde: «Alt hva dere hjemme vil at vi her ute skal gjøre for å yte vårt, det skal vi gjøre» — Han takket så for den innsats som allerede var gjort av Frihetsrådets menn og kvinner og hver kjempende danske. «Det er den ukjente soldat som skriver Danmarks historie» —

BUD OM HVA VI HAR I VENDE —

Sist fredag morgen ble folk i de forskjellige deler av Oslo vekket av sterke eksplosjoner. Det viser seg

kamp mot unnsfallenhet som fører sorg og nød over folket vårt er veien til livet! Ingen vakling må komme fram hverken i propagandaen eller i gjennomføring av den praktiske handling!

at det er brukt sprengstoff mot jernbaneskinnene på forskjellige steder i byen og det nærmeste omland. Skaden er meget liten. De nødvendige reparasjoner ble foretatt i løpet av noen timer.

Natt til søndag var det brann i Aulaen.

Fra ns propagandakontor ble det sendt ut en melding om at no skulle Oslo folk no skulde miste sitt tobakk- og brennevin kort. Denne melding kom fredag morgen så den var øyen synlig godt forberedt.

Hvem ville disse attentatt ramme? Jo, ble de ikke oppdaget i tide, ville de tog med norske arbeidere som kommer til Oslo ved 6-tiden, bli avsporet. Det vil altså utelukke å gå ut over norske liv.

Det må ligge klart i dagen at disse sprengninger ikke er foretatt av folk som driver organisert kamp mot nazi. Disse folk vil vite å ramme der hvor det virkelig betyr noe som krigsinnsats.

Brannen i Aulaen er heller ikke av de ting som utføres av den anti-nasistiske front. De nordmenn som arbeider der har ikke interesse av å ødelegge norske kulturverdier i det hele tatt og absolutt ikke der hvor disse ikke tjener tysk krigsførsel.

En kan også ta med brannen i Nasjonalteatret. Det er ingen anti-nasist som har interesse av å ødelegge dette. Tvert i mot. Alle anti-nasister har glede av å se den forutsetning som den nasistiske ledelse legger for dagen når de ser de tomme benker både i teatre og konsertsaler.

Det er sammenhengen her. Nasjonalteatret og Aulaen brenner. Det Norske Teatret overtas av tyskerne. De tomme benker skriker ikke mere. Agitasjonen gir oss bud om hva

disse åtak skal føre til. Det lyder: De er utført av kommunister. Det ligger sikkert mange dødsdømmer bak disse åtak og denne agitasjon, Det er Terbovens julegave til det norske folk. En gave som på en slående måte gir oss et billete av selve personen.

Sprengningen av jernbaneskinnene er utført av tyskere. Det er meldt at det var tyskere som passerte linjen like før eksplosjonen fant sted. En tysker ble noe skadet. Han brente sine papirer da det ble ringt etter «Snellpatruljen».

Teatersjef Berg Jeger var den siste som forlot Nasjonalteatret før brannen. I Aulaen ble det gjort istand til den store konsert av Radio-orkesteret.

Vi har før pekt på at en no kan vente slike provokasjoner. Dette er bare begynnelsen. Etter hvert som nazi blir trengt opp i kroken, vil de forsøke å dra andre med seg i fallet. En skal ikke bli forbauset over at avisene en dag bringer melding om at denne eller hin av våre ledende nasister er «myrdet» av kommunister. Det er nemlig en kjensgjerning at flere av de ledende innen ns allerede står på listen hos Germanske SS Norge. Den strid som raser mellom disse to fraksjoner av nazi, har en kanskje sett begynnelsen av og denne begynnelse bringer bud om hva nordmennene kan vente seg i de dager som kommer.

Gjør klar til kamp. Selg livet så dyrt som mulig.

X FORTVILTE FAMILIEFORHOLD

Vår avis bragte for en tid siden en meddelelse om at fru og frk. Solbakken, Sannergata 10. Forholdet er dette: Datteren vanker sammen med tyskere. Hun dro tyskere inn

N

ak talt
menne.
ampen
er det
st. Det
ettelse.
es med
skulle
faglige
hadde
å be-
artede

nytter
Det er

hvert
arbei-
er om-
stet og
kamp
sies å
gelsen.
deorga-
betyd-
skall.
solert.
egelse,
fristig-
tillit.

bygd
assen.
te og
det er
arbei-
fri-
rolle
en og
det
alle ha

tid å få organisert de fagorganiserte
illegale grupper og at resultatene lot
vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk
og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

den nåvæ-
ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan
føre til splittelse og indre strid, og det
må unngås. Slike forslag må, hvor gode
og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

i heimen og mora ble da tatt for å være av samme slag. Det er hun ikke. Datteren er no flyttet og forholdet med familien ellers er i beste orden. Slik kan en dum jente bringe vannere over sin heim. Når det gjelder vår meddeler, så har vedkommende gitt ufullstendige opplysninger. Vi viser til en artikkel i forrige nr. om vår stilling til slike foreteelser. Rapport er sendt vår spesialmedarbeider.

TIL BRIDGE-HELTENE —

Det finnes landsmenn som i disse alvorlige tider for vårt land forlyster seg med å turnere i bridge. «Aftenposten» offentliggjør lange spalter med navn over deltakere i den forestående turnering. De som blir å finne på resultat- eller premielisten, vil dermed sjøl ha offentliggjort at de er lunkne, holdningsløse mennesker som faller den norske front i ryggen.

EN «JØSSING» —

Direktør Adam Petterson ved Lysaker kem. fabrikk vil gjerne gå for å være «jøssing». Hans opptreden er imidlertid slik at han fortjener en annen betegnelse. Han er av dem som stadig klager over at det er for lite fart i arbeidet. Lønningene skal ned og no har han tatt fra arbeiderne den fordel de hadde i form av fritt arbeidstøy. Ved denne bedrift er det heller ikke sørget for suppe til arbeiderne. Vær merksam på denne direktør.

EN ANNEN «JØSSING» —

Ved en større bedrift i Oslo nektet disponerten arbeiderne å søke til tilfluktsrummet under flyalarmen forrige uke. En av arbeiderne gjorde

merksam på dette og forlangte at de fikk søke dekning. Han ble avskjediget.

Denne gang skal vi ikke dra fram vedkommende eller bedriftens navn, men vil gjerne gi ham en advarsel. At nevnte arbeider blir tatt inn igjen er en selvfølge.

KARBID —

Ved en av våre største karbidfabrikker har den tyske vakt sprengt kjelene. Vakta er avgått ved døden. Det norske statspoliti er kommandert til stedet for å overta vakta og dermed ansvaret.

Gled deg, kamerat. Også blant do grønne ser det ut til å lysne.

HVOR KOMMER FRONT

NR. 2?

I samband med Moskva-konferansen er det foretatt en rekke militære disposisjoner på Englands syd-kyst. I Berlin er en tydeligvis nervøs — I svensk kringkasting heter det at tyskerne på den ene side oppfatter disse disposisjoner som demonstrasjoner, men på den andre siden er de også klar over at det muligen dreier seg om forberedelser til en invasjon som i første rekke antas ville bli konsentrert om den franske og belgiske kyst, Danmarks vestkyst og det mellomste og sydlige Norge.

FRIHETEN

Nr. 40 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

TIL DE NORSKE STUDENTER

I talen sin fra London 1 desember sa professor Winsnes at en må spørre seg selv: «Er det ikke grenser for det tyske barbari?». «Jo», ville svaret lyde «det er grenser for barbariet, men grensene settes ikke av tyskerne. Det er andre som setter grensen, andre som er sterke nok til det».

Etter skjendseldåden mot universitetet vårt 30 november er det rimelig at vi studenter spør oss selv: «Har vi vært sterke nok?»

Universitetslærerne og studentene lot seg ikke skremme av de tyske trusslene. Vi hadde styrke nok til å hindre at nasistene kunne omdanne Universitetet til et propagandaapparat. Vi hadde styrke nok til å holde ut på lesealene og laboratoriene som et forsøk på å bevare Universitetet som en fri forsknings- og undervisningsinstitusjon.

Men hadde vi kraft nok til å ta offensiven mot nasistene?

Hadde vi kraft nok til å bevare den akademiske ungdommen så den kunne gjøre ny innsats i fridomskrigen?

La oss forsøke å danne oss et bilde av nasistenes taktikk. Overfor oss var den samme som overfor Stortingets presidentskap, som overfor Fagorganisasjonen og som overfor lærerne. Tyskerne innledet forhandlinger som de trakk i langdrag. De stilte mulige løsninger i utsikt for å

få kartlagt motstanderen best mulig. Når så tilstrekkelig mange var utlevert gjennom skriftlig avstemning eller gjennom skriftlige protester slo tyskerne til med hard hånd.

Gjennom egen erfaring har vi studenter blitt overbevist om at med tyskerne forhandler vi ikke. Hadde det ikke vært en like god avstemning om vi hadde forlatt Universitetet, slik som prestene forlot statskirken? Hadde ikke også vi kunnet hatt initiativet? Hadde ikke vi stått sterkere om det var vi som hadde stengt Universitetet?

Vi står ikke fram som etterpåkloke. Vi står fram som restene av studenterskaren fra Oslo Universitet. Vi legger fram erfaringene våre for resten av den akademiske ungdom i Norge.

Vi som unnslopp arrestasjonen blir i Norge. Vi fortsetter kampen med nye midler fra illegalitet. Vi appellerer til studentene og lærerkreftene ved de andre vitenskapelige institusjonene i landet om ikke å vente på tyskernes utspill. Forlat høyskolene og slutt dere til skarene våre. Landet er stort. Overalt møter vi sympati og hjelp. Det er store oppgaver i frihetskampen som nettopp vi studenter kan løse.

FRAMTID —

Etterhvert som tia går og en kommer fram til den dag da en kan øyne en utgang på krigen, kommer spørs-

tid å ta organisert de fagorganiserte illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

den nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!